

**ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3***
**ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING THE QUALITY OF WORKING LIFE OF
TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE ROI ET PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 3**

วิจิตรา อุ๋นชัย¹, ธันยาภรณ์ นวลสิงห์²
Wijittra Unchai¹, Thanyaporn Nualsing²
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด^{1,2}
Roi Et Rajabhat University, Thailand.^{1,2}
Email : wi_jit_tar@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 4) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู 5 ด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 คือ ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกี่ยวกับครู (X_2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_5) ด้านลักษณะทางกายภาพ (X_3) และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (X_1) โดยตัวแปรทั้ง 4 รวมกัน

พยากรณ์ความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 72.00 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : 1. ปัจจัยสภาพแวดล้อม 2. คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ABSTRACT

This research article aims 1) to study the effective of environmental factors of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3, 2) to study the effectiveness of quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3, and 3) to study the relationship between the environmental factors and the quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3 and 4) to study the environmental factors affecting the quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3. The samples comprised 300 teachers selected using the Krejcie and Morgan table. Research instrument for collecting the data was a five - point rating scale questionnaire. Statistical analysis of the data involved percentage, mean, standard deviation and correlation of Pearson Product Moment. Stepwise multiple regression was employed to test the hypothesis.

The findings of the research revealed that; 1. The effective of environmental factors of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3 as an overall was a high level. 2. The effectiveness of quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3 as an overall was a high level. 3. The relationship between the environmental factors and the quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3 were found that the environmental factors is related to and the quality of working life of teachers in 5 aspect as follows: The highest rate is the benefit and fringe benefit and the quality of working life of teachers and the lowest is the physical with statistical significance at the .01 level. 4. The environmental factors affecting the quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3. The benefit and fringe benefit (X_2), the learning management (X_5), the physical appearance (X_3) and the interpersonal relation peers (X_1). These predictors could affect and predict 72.00 percent of quality of working life of teachers in schools under the Roi et Primary Educational Service Area Office 3 with statistical significance at the .01 level.

Keywords : 1. Environmental factors 2. Quality of working life of teachers 3. Roi et Primary Educational Service Area Office 3

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในปัจจุบันคนหรือมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กร หากขาดคนองค์กรก็ไม่สามารถที่จะทำงานภายใต้ระบบได้ ดังนั้น งานจะมีคุณภาพได้จะต้องเกิดจากความสามารถของคนทำงานที่มีคุณภาพ ทรัพยากรบุคคลนับเป็นหัวใจแห่งความสำเร็จขององค์กรไม่ว่าจะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับใดทุกๆ คนเปรียบเสมือนฟันเฟืองของจักรกลที่ช่วยขับเคลื่อนองค์กรก้าวไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ แต่จะอย่างไรให้ทุกคนในองค์กรอุทิศแรงใจในการทำงานพร้อมฟันฝ่าอุปสรรค และร่วมยินดีกับองค์กรได้นานที่สุด ในแต่ละวันเราต้องใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานมากกว่าหนึ่งในสามของเวลาทั้งหมดองค์กรจึงเหมาะสมที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างคุณภาพชีวิตของคนทำงานให้เกิดขึ้น (กู่เกียรติ ภูมิพนา, 2546) ครูเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเอาใจใส่และช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีประสิทธิภาพ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีความผูกพันต่อองค์กร เพราะครูจะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ หุ่นเหทั้งกำลังกาย กำลังความคิด อุทิศเวลา โรงเรียนจึงต้องหาแนวทางให้ครูมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และปฏิบัติตามบทบาทของตนด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (ทศพร จิรกิจวิบูลย์, 2558)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน สภาพของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวของผู้ปฏิบัติงานในขณะที่ทำงาน รวมทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่ส่งผลต่อการทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อสถานศึกษา เนื่องจากสามารถเอื้ออำนวยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ และบรรยากาศในการทำงานของครูให้ทำงานได้อย่างมีความสุขและพอใจ ลดโอกาสเสี่ยงในการเผชิญภาวะความเครียดของครู ซึ่งจะนำมาสู่ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไปดังที่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า การที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบอื่นๆ ครบถ้วน เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบถ้วน เป็นตัวอย่างแก่ชุมชนและสังคม ได้รับการพัฒนาด้วย

คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นคำที่มีความหมายกว้างครอบคลุมไปในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในการทำงาน ของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร แต่มีเป้าหมายสำคัญร่วมกันอยู่ที่การลดความตึงเครียดทางจิตใจ เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในงานที่ทำ ความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากคุณภาพชีวิตการทำงานเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาองค์กร เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ดังที่ สุมลมาลย์ เตียวไป (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานว่าคุณภาพชีวิตการทำงานเป็นกุญแจสำคัญที่องค์กรต่างๆ ควรให้ความสนใจอย่างยิ่งเพราะคุณภาพชีวิตการทำงานจะช่วยสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการของคนกับเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) ได้เน้นความสำคัญของครู อาจารย์ไว้ในหมวดที่ 7 ว่าด้วย ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ในมาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของครูจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตในการทำงานอันจะส่งผลต่อการทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความรู้สึกที่ดีต่องาน และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร (อัญชลี วงษ์จันทร์, 2563)

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญ เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพแต่ในปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ยังไม่มีการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนอย่างจริงจัง จากสภาพปัญหาดังกล่าวนั้น เป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พร้อมทั้งศึกษาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการ ศึกษาในครั้งนี้จะสามารถเป็นแนวทางให้การบริหารงานบุคคลของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 นำไปวางแผนกำหนดนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในสังกัดได้อย่างเหมาะสม รวมถึงใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไขเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

2.4 เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

3.2 ทำให้ทราบคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

3.3 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถนำข้อค้นพบไปพัฒนาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 4) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 300 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของปัจจัยสภาพแวดล้อมเท่ากับ .983 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูเท่ากับ .979 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม

ด้านที่	ปัจจัยสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลความ
1	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.04	0.947	มาก
2	สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล	4.10	0.913	มาก
3	ลักษณะทางกายภาพ	4.20	0.815	มาก
4	ลักษณะของผู้บังคับบัญชา	3.88	0.997	มาก
5	การจัดการเรียนการสอน	3.99	0.940	มาก
โดยรวม		4.04	0.067	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = 4.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านลักษณะทางกายภาพ($\bar{X}$ = 4.20) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล($\bar{X}$ = 4.10)และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะของผู้บังคับบัญชา($\bar{X}$ = 3.88)

5.2 ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธัต เขต 3 โดยรวม

ด้านที่	คุณภาพชีวิตในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ	3.57	1.030	มาก
2	ความก้าวหน้าในตำแหน่งและความมั่นคงในงาน	3.98	0.970	มาก
3	ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	4.05	1.038	มาก
4	การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน	4.03	0.914	มาก
5	การบูรณาการทางสังคมภายในองค์กร	4.07	0.881	มาก
โดยรวม		3.94	0.069	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธัต เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบูรณาการทางสังคมภายในองค์กร ($\bar{X}$ = 4.07)เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน($\bar{X}$ = 4.05)และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ($\bar{X}$ = 3.57)

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธัต เขต 3

5.3.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธัต เขต 3 ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	p
1	X_2	0.817	0.668	599.728 ^{**}	.000
2	X_2X_5	0.834	0.696	340.052 ^{**}	.000
3	$X_2X_5X_3$	0.846	0.717	249.437 ^{**}	.000
4	$X_2X_5X_3X_1$	0.849	0.720	190.005 ^{**}	.000

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล(X_2) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธัต เขต 3 ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 66.80 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน(X_5) เข้าไปมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 69.60 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านลักษณะทางกายภาพ(X_3) เข้าไปมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 71.70 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน(X_1) เข้าไปมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 72.00

5.4 การค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าอำนาจจำแนกในการพยากรณ์

ตัวแปร	B	SE_b	Beta	T	p
X_2	.749	.058	.726	12.961**	.000
X_5	.367	.055	.375	6.636**	.000
X_3	-.221	.058	-.178	-3.810**	.000
X_1	-.101	.050	-.108	-2.009*	.045
$R = .849 \quad R^2_{adj} = .717 \quad F = 190.005$					
$R^2 = .720 \quad SE_{est} = \pm .41623 \quad a = .717$					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการ คือ ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล(X_2) ด้านการจัดการเรียนการสอน(X_5) ด้านลักษณะทางกายภาพ(X_3) และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน(X_1) สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3(Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.749, 0.367, -0.221, -0.101 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.726, 0.375, -0.178, -0.108 ตามลำดับ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล(X_2) ด้านการจัดการเรียนการสอน(X_5) ด้านลักษณะทางกายภาพ(X_3) และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน(X_1) ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 72.00 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $SE_{est} = .416$ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์รูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.717 + 0.749 X_2 + 0.367 X_5 - 0.221 X_3 - 0.101 X_1$$

สมการพยากรณ์รูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.726 Z_{X_2} + 0.375 Z_{X_5} - 0.178 Z_{X_3} - 0.108 Z_{X_1}$$

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับ

มากทุกด้านและเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะของผู้บังคับบัญชา เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก สภาพแวดล้อมนั้นมีความสำคัญต่อสถานศึกษา สามารถเอื้ออำนวยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ และบรรยากาศในการทำงานของครูให้ทำงานได้อย่างมีขวัญกำลังใจและความสุข ลดโอกาสเสี่ยงในการเผชิญภาวะความเครียดของครู ซึ่งจะนำมาสู่ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไป สภาพแวดล้อมในการทำงานในการทำงานที่ดี จะส่งผลให้การทำงานบรรลุจุดประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 สอดคล้องกับ ปัทมาวดี อุดแดง (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความเครียดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า (1)ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.68) มีความเครียดในระดับปกติหรือไม่เครียด (2)ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านมีเพียงด้านภูมิทัศน์ด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก (3)ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนและด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4)ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความเครียดของครูคือด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านการเรียนการสอนโดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันทำนายความเครียดของครูได้ร้อยละ 8.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

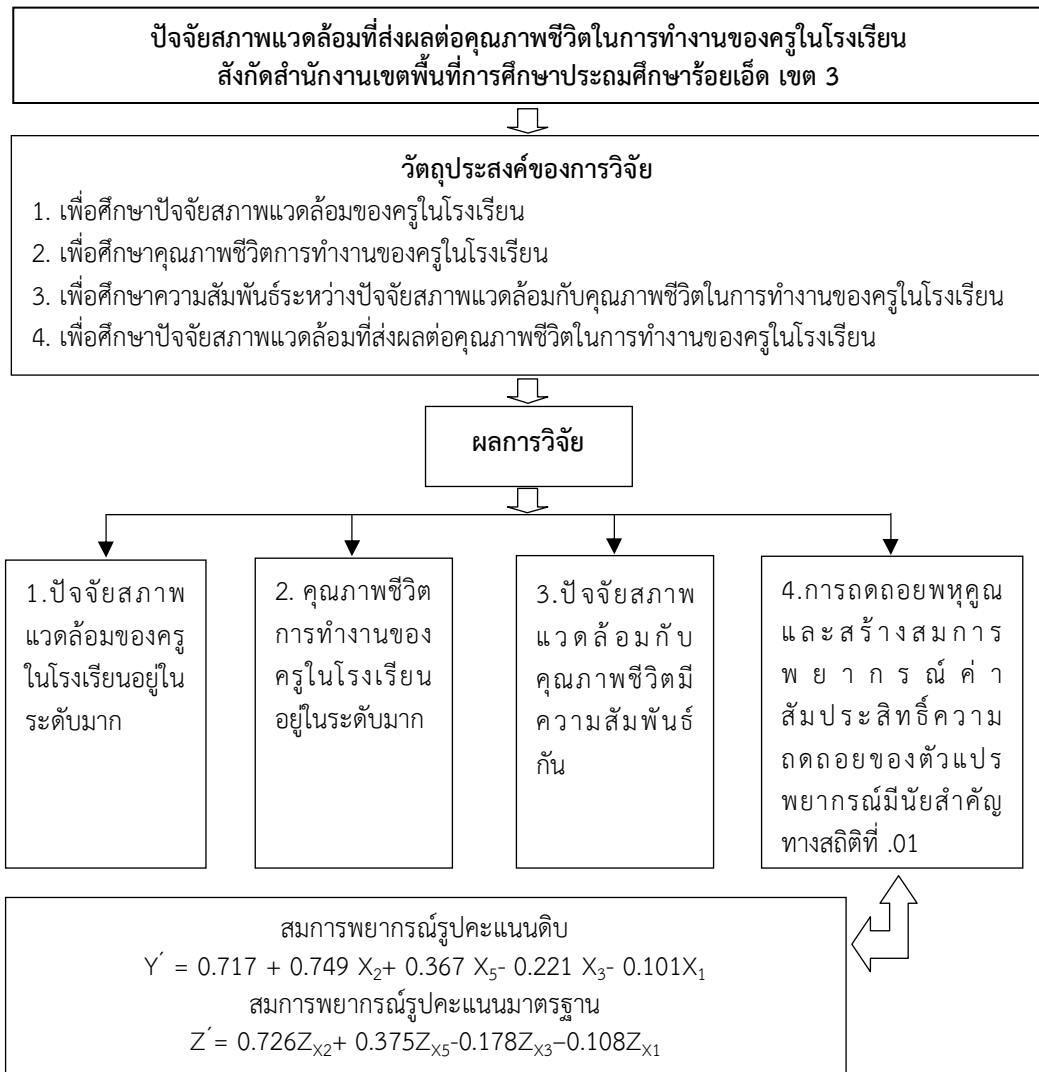
6.2 ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบูรณาการทางสังคมภายในมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งและความมั่นคงในงานตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคุณภาพชีวิตในการทำงาน คือ ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีความพึงพอใจต่อความเป็นอยู่ในองค์กร ที่ตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ หรือความสุขของชีวิตโดยรวมที่ได้รับจากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ผ่านกระบวนการที่องค์กรจัดขึ้น ที่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ดังที่ ซึ่งสอดคล้องกับ เจตนิพัทธ์ สุจิระกุล (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า (1)ครูปฏิบัติตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านงานในหน้าที่รับผิดชอบ ด้านภาระหน้าที่พิเศษ ด้านระบบบริหารจัดการโรงเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับมาก (2)คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านความพึงพอใจในตนเอง ความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กร และบุคคลอื่นในสังคมความพึงพอใจด้านการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน ความพึงพอใจด้านโอกาสที่ได้รับ ความพึงพอใจด้านสภาพการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และความพึงพอใจด้านการได้รับการตอบแทนการทำงาน อยู่ในระดับมาก

(3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านงานในหน้าที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านระบบบริหารจัดการโรงเรียน และปัจจัยด้านภาระหน้าที่พิเศษ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยอธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 68.00 ยกเว้น ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งไม่มีส่วนในการอธิบายคุณภาพชีวิตการทำงานของครู แต่อย่างใด

6.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านลักษณะทางกายภาพโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะของผู้บังคับบัญชาและด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งสอดคล้องกับ สุภักด์ วงศ์ภักดี และคณะ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของครู ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและปัจจัยด้านความท้อแท้ในการปฏิบัติงานสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู

6.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวแปรพยากรณ์มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 4 ด้าน เป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .849 สามารถพยากรณ์ความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 72.00 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยสิ่งแวดล้อมด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 66.80 สอดคล้องกับ สุภักด์ วงศ์ภักดี และคณะ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของครู ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและปัจจัยด้านความท้อแท้ในการปฏิบัติงานสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และในการศึกษาเพื่อสร้างสมการพยากรณ์นั้น พบว่า มีตัวแปร จำนวน 5 ตัว สามารถร่วมกันในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระบุรีได้

7. องค์ความรู้ใหม่

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูทั้ง 4 ด้านให้เป็นรูปธรรม

8.1.2 สถานศึกษา ควรจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนให้ครบทุกด้าน

8.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมให้ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง มีความรับผิดชอบและอุทิศเวลาให้กับงาน นำความคิดเห็นของครูไปใช้ในการบริหารและปรับปรุงงาน และให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำครูอย่างเป็นกันเอง

8.1.4 ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของตนและเพื่อนร่วมงานให้มีคุณภาพ ควรให้ความร่วมมือในการทำงานที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน

และกันอย่างมีเหตุผล ยอมรับในหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันในการทำงานร่วมกัน พร้อมเผชิญปัญหาและอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากการวิจัยพบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านลักษณะของผู้บังคับบัญชาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดซึ่งปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษาควรมีการพิจารณาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้บังคับบัญชาที่ดี

8.2.2 จากการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนั้นหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการควรที่จะมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอมากขึ้น

8.1.3 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดังนั้นหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูทั้ง 4 ด้านให้เป็นรูปธรรม

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ที่ส่งผลลักษณะทางตรงและทางอ้อม

8.3.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษางานการศึกษาเรื่องนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562. กรุงเทพมหานคร : ศรุสภา.
- กัญเกียรติ ภูมิพนา. (2545). ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจตนิพัทธ์ สุจิระกุล, ธีระ รุญเจริญ, ไพศาล หวังพานิช, และศรดา ชัยสุวรรณ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบริหารการศึกษา มศว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 11(20). 1-12.

- ทศพร จิรกิจวิบูลย์. (2558). การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานและแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจต่อพนักงานระดับปฏิบัติการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปัทมาวดี อุดแดง. (2555). ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความเครียดของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2563). แนะนำเขตพื้นที่. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2564. จาก <http://www.roiet3.go.th/index.php/home>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). กฎหมายและระเบียบในการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สุภักดิ์ วงศ์ภักดี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมมลาลัย เตียวโป. (2558). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในองค์การภาครัฐ : กรณีศึกษากระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลัง. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉราภา เทพาสิทธิ์และประสงค์ กัลยาณธรรม. (2558). คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์กรของครูสังกัดโรงเรียนเอกชนจังหวัดนครปฐม. วารสารบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(1). 284-292.
- อัญชลี วงษ์จันทร์, เกริกไกร แก้วล้วนและนเรศ ชันชะรี. (2563). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญยาภรณ์ นวลสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร และอาจารย์ ดร.หทัย น้อยสมบัติ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำที่ดี ช่วยให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จในการเรียน และการทำงาน ผู้วิจัยขอขอบพระทัยของงานวิจัยฉบับนี้เพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน